Szerkesztőség és kiadó hivatal
Piac, SIMONFFY-ház a városházával szemben

HIRDETMÉNYEK,
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 frt — kr
Félévre	5 frt —
Negyedévre	2 frt 50
Egy hóra	1 frt —

Hirdetési dij:
Öt-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5 kr
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884. Debreczen. Kedd, nov. 11. 221. szám.

KÖNYV-TÁRA

— november 11.

(T.) Volt először egy konzervativ párt és annak volt egy lapja, czime nem jut most eszembe. Elég az hozzá, hogy a „kis Komócsy“ neve alatt szerkesztették, később ifj. Ábrányi Kornél vette át a szerkesztést. Akkor a „Pesti Napló“ a szabadelvü pártból dezertáltak lapja volt, nem kellett neki a konzervativizmus. Később a dezertáltak összecsaptak a konzervativekkel s a konzervativek lapja feleslegessé válván, a konzervativek organumának szerepét is a „Pesti Napló„“ vállalta magára s leve a politikában egyszerre kétlakivá, ma szabadelvü, holnap pedig konzervativ irányu czikkeket irván, mintha például a „Magyar állam“ ma katholikus, holnap pedig protestáns lap lenne. Ez se maradhatott igy. Az aphibium pártot elhagyta mindenekelőtt Kállay Béni, aztán elhagyta Széll Kálmán, aztán elhagyta Asbóth János, Széchényi Pál, Lukács Béla, Pulszky Ákos és Sennyey Pál. Megmaradt benne magnak a két legszélsőbb elem az ultra konzervativ és ultra montán Apponyi Albert; az ultra liberalis és atheista Szilágyi Dezső. És ha bár ülnek ők egymásnak háttal, s képezik a kétfejü sast, ha bár elvben és természetben tökéletes ellenlábasok, a kényszerüség össze madzagolta őket csak is az aphiuina pártban levén számukra hely, másutt sehol. Apponyi Albert és Szilágyi Dezső nem lehetnek csak vezérek, már pedig vezérnek nem mehetnek sehova. Ugy tesznek tehát, hogy az egyik vasárnap az egyik predikál az ő hiveinek számára, a másik vasárnap pedig a másik, és a „Pesti Napló“ hirdeti mind a kettőt.

Szó ide, szó oda, meg van koppasztva a párt emberül s két lábu tollatlan állatai közül már csak e két kakas kukorékol: „Hajnalban, hajnal előtt, de csak pusztulás látszik a házuk előtt.

De a mig Sennyey ki nem állt a glédából, idegen tollaival ugyancsak ékeskedtek, s addig a magukéinak tarták még Széllt is, Kállayt is. Csak ugy szép szerével, szőrmentén bántak velük, s beszéltek róluk, mint az amphibium párt nagy tehetségeiről. — De hollá! Hát Horváth Boldizsár? Erről majd megfeledkezünk. — Szóval mindezekről ugy beszéltek, mint a maguk nagy tehetségeiről. Simogatták, dédelgették, dicsérték őket. Hát ha velük szavaznak s müködnek a Tisza buktatására? Na de midőn aztán Sennyey is kirukkolt, hogy neki „Apponyi et konzortesz“, se inge se gallérja, de nem is volt, na már akkor meg kellett szünni minden alakoskodásnak és kivilágitani a mauzoleumot, hol ezután a sok nagy tehetségből a párt földi maradványainak csak az Apponyi és Szilágyi féle besózott mumiái észlelhetők. Le kellett rántani az álarczot a sok elpártoltról, s ezzel egyszersmind felhuzni a függönyt, hol az üres kulisszák falai közt ódongó és kongó gyászvitézek a „P. Napló“ védő szárnyai alatt kuruttyo hatnak még csak is.

Na de hát Apponyi Albert, Szilágyi Dezső és a „Pesti Napló“ ezek megmaradnak egymásnak. Egyik se kellvén vezérnek és egyik se kellvén pártorganumnak, az utólsó emberig küzdeni fognak és pedig eme büszke jelszó megett: „A gárda meghal, de nem adja meg magát.“

És nyilt a harcz. Nem tehetség többé sem Kállay, sem Széll, Sennyey, vagy Horvát Bódi, csak Apponyi Albert és Szilágyi Dezső urak, kik pedig az egymás elvének ezt a nótát stimmelgetik: „Addig rózsám el nem veszlek, mig a tóban halak lesznek, pedig abban mindig lesznek, igy hát rózsám el nem veszlek!“

Egyházi ünnepély Nagyváradon.

Fényes, lélekemelő ünnepet ült a „n.-váradi ev. ref. egyház“ és vele együtt Nagyvárad város összes közönsége, f. hó 10-én. Megünnepelte a v.-olaszi ref. egyház százados fennállását, és az ugyanott épitett torony felavatását. Ez alkalomból megjelent Debreczenből az ősz és tudós püspök, Révész Bálint, a főiskolai énekkar, valamint a kerületből számos lelkész és egyházi tisztviselő.

Az ünnepély a v.-olaszi ref. templomban tartatott meg, mely már a kora reggeli órákban megtelt ájtatos hivekkel, a megye, város és a helyben állomásozó katonaság, a különféle összes vallásfelekezetek elöljáróival és képviselőivel. A gyülekezet alkalomszerü éneke után a debreczeni főiskolai énekkar adott elő egy gyönyörü egyházi dalt Mácsay Sándor vezetése alatt, mely az ünnepélyes hangulatot nagyban emelte.

Ezt követte Révész Bálint püspök valóban remek imája, melyet az ősz és érdemekben gazdag lelkipásztor oly meghatóan rebegett az egek urához, hogy minden szemben az áhitat, a hitbuzgalom könye ragyogott.

Az ünnepi beszédet Kun Béla, egyik n.-váradi lelkipásztor mondotta, utalva benne az ünnepély jelentőségére, megemlékezve az egyházalapitók érdemeiről. és küzdelmeiről s végre buzditva, lelkesitve az egyház iránt tartozó kötelességekre s a különféle vallásfelekezetek egymásiránti testvéries szeretetre. A jeles beszéd méltó volt az ünnepélyhez és azon nagyszámu, előkelő hallgatósághoz, mely azon megjelent.

Igen érdekes, tanulságos volt a másik lelkipásztor: Dombi Lajos által felolvasott, igen szép bevezetéssel és befejezéssel ellátott „Vázlatos története“ az egyháznak, melyben hü és megkapó vonásokban van foglalva keletkezése, fejlődése, rombadőlése és ujraépredése a n.-váradi ref. egyháznak és iskoláinak. Az énekkar ezután ismét szép kardalt énekelt, miközben az oltár elé lépett három szép kis leányka és két ifju, kik a nagy ünnepi közönség előtt konfirmáltattak, s hitökről bátran, és meggyőzően tettek vallomást. A konfirmácziót az örvendi lelkész: Biró János végezte, igen szép és lélekemelő, alkalomszerü beszéddel; Szabó Károly ártándi lelkész 5 ujszülöttet keresztelt meg; mig Ember Pál m keresztesi lelkipásztor, (hires egyházi szónok) egy esketést végzett.

Az urvacsora kiosztással, melyet Oláh József és Bögös Lajos lelkipásztorok eszközöltek, továbbá az énekkar és a gyülekezet énekei után, a lélekemelő egyházi ünnepély véget ért. A nagy közönség, melyben városunk minden hitfelekezete képviselve volt, azon benső és egyértelmü meggyőződéssel hagyta el a ref. templomot, hogy abban nemcsak a vallás tiszta és fenséges igéje, hanem a legnemesebb haza- és emberbaráti szeretet magasztos elvei hirdettetnek és prédikáltatnak a hiveknek.

Délután 2 óraker diszebéd volt az Apollo cz. vendégfogadóban, melyen 150-en vettek részt. A hangulat valóban kitünő volt, mit nemcsak az általános ünnepi lelkesedés, a szellemes áldomások, hanem különösen azon jeles férfiak iránti őszinte tisztelet és szeretet idézett elő, kik a lakomán részt vettek. A felköszöntések közül kiemeljük id. Gyalokay Lajos egyh. főgondnokét a felséges királyi házra; Ritoók Zsigmondét Révész Bálint püspökre; Révész Bálintét a nagyváradi ref. egyház tagjai- és elöljáróira; Kun Béla lelkészét b. Dőry Józssf főispánra, Tóth Dezsőét Tóth Samu ker. főjegyzőre; Domby Lajosét Sal Ferencz polgármesterre, Tóth S.-ét Ritoók Zs.-ra, id. Bölöny Józsefét Belesiu Hieroteus gör. kel. püspökhelynökre; Sal Ferenczét az egyház férfiaiért stb. stb. A hangulatot emelte a főiskolai énekkar közremüködése; ennek gyujtó dalai kifogyhatatlan lelkesedést idéztek elő.

Este fényes bál volt a „Sas“ nagy termében. Közben-közben ott is énekelt a főiskolai énekkar, viharos tetszést aratott szabatosan és tüzzel előadott dalaival. Szóval a ref. egyház 100 éves ünnepélye minden tekintetben kitünően sikerült s történetében egy fényes lapját fogja képezni.

A „debr. felolvasó kör“ tagjainak névsora.

Nem régen tett igéretünk szerint közöljük e névsort, megjegyezvén, hogy az teljesnek még egyáltalában nem mondható. A máig beérkezett aláirási ivek szerint van körünknek 22 alapitó, 232 pártoló, összesen tehát 254 tagja.

I. Alapitó tagok:

Armós Bálint, Berger Henrik, Buday József, Debreczeni kaszinó, gr. Dégenfeld József, Feischl Károly, Fekete Sándor, özv. Hegyi Mihályné, Huzly Károly, Kiss Lajos, Márk Endre, Dr. Medve Kálmán, Nemes Gábor, Ormódy Lajos, Rázsó Gyula, Révész Bálint, Dr. Scheer Benő, Simonffy Sámuel, Steinfeld Antal, Szakszó Rezső, Szikszay József, Takács Ferencz.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Debreczen mivelődéstörténeti multja és jelene.

Felolvastatott nov. 6 1884.

Irta: GÉRESSY KÁLMÁN.

(Folytatás.)

De azért legyünk becsüléssel a puritánismus iránt, mert szellemében a legnagyobb tiszteletre méltó vonások vannak. — Erős meggyőződései vannak az eszmékről, a melyeket ki is mond a nélkül, hogy a szavakkal játszanék, gyülöli a léhaságot, a hiuságot, a látszatot a hütlenséget, a csalást és a divatnak sokszor vakmerő és kihivó szemérmetlenségét, gyülöli jobban mint a bünt, és igazsága van benne, mert sokkal több és rosszabb bün kereng a társadalomban, mely azokból származik, mint a mennyi származik az erkölcsi rosszaságból, mely a világon utoljára is kevés van. A paritanismus mint erkölcsi és vallási kimondott külön irány felekezetünk és városunk jellemeiből meglehetősen kihalt, társadalmi és magán életünk és jellemünk képződése más befolyások alapján történik, de némi hatása, eredményei maradtak fen városi társadalmunk általános jellemében. Aligha csalódom, ha ennek tulajdonitom mint jó eredményt a mindennemü nyegleség iránti erős ellenszenvünket, és a meggyőződésnek azon bátorságát, mely megtévedéseiben sem szünik meg igaz és őszinte lenni és mint kevésbé jó eredményt: a zárkozottságot, makacsságot és különösen a gyanakodásra való erős hajlamunkat, melyet e városnak kitünő számos emberén észleltek és megjegyeztek olyanok a kik a magánjellemnek a társadalmi közjellemhez való viszonyát megfigyelni tudják. Továbbá már mint muló féiben levő bajt, azon Kazinczy által megjegyzett lugulbris tonust, gyászoló zordon hangulatot, a mely a debreczeni kálvinistáknak inkább külső modorában, merevségében mint lelkök mélyében nyilatkozott, és a mely a Kazinczy classikus derültségével annyira ellenkezett.

A 18-ik században részint a protestantizmus hanyatlása, részint más politikai és társadalmi okok miatt a nemzeti irodalom terén általános hanyatlás állott be országszerte. A nemzeti hanyatlás ezen szomoru századában Debreczen intéző férfiai első sorban arra forditották minden erejöket, hogy a város és főiskola számára fentartsák a régi vezérszerepet azon még mindig tágas körben, mely a protestantizmus számára a Tiszántul még fenmaradt. Az egyházi és iskolai viszonyoknak rendezése, fegyelmezése, a protestantizmusnak az uj korszak számára való megszilárditása volt a feladat, melyet Debreczennek betölteni kellett. Ezen feladatnak lassankint teljesitése közben a mult század végén történt a nemzeti történelmünkben korszakot alkotó felébredése a nemzeti szellemnek és irodalomnak. Milyennek találta ezen nagy szellemi mozgalom Debreczent? Városunk miveltségtörténetének egyik legnevezetesebb lapja adja meg rá a feleletet.

Bár a 18-ik század általános közönyösségben a nemzeti nyelv és irodalom iránt a protestantizmus és Debreczen is némileg osztoznak, mert hiszen az álom, az elesüggedés nemzeti volt, bár irodalomban, iskolában és törvénykezésben városunk is a latin nyelvet használta, a nemzeti nyelv kimivelésére, a természetes jogaiba való visszahelyezésére országosan megindult mozgalom Debreczenben a leglelkesebb fogadtatásra és a legőszintébb érdekeltségre talált, azonban, hogy Debreczen történelmi multja és protestáns vezéri szeepe alapján magát és vidékét tartotta első sorban hivatva a tiszta magyarság védelmére, és némi agodalommal tekintett Kazinczy Ferenczre, ki a nyelvujitásnak vezére volt. Megalakult a debreczeni kör, a Kazinczy irányától annyiban különböző, amenynyiben az uj életre kelendő nemzeti irodalomban, költészetben inkább a nemzeti tartalomra, a nyelv tisztasságára, nem pedig mint Kazinczy egy uj és szükségessé vált irodalmi nyelv megteremtésére és a német-, görög- franczia mintákon finomult izlésnek az irodalomba behozatalára fektette. A főkülönbség azonban, mely Kazinczyt Debreczentől elválasztotta, a szellem különbsége volt, a czélban megegyeztek, buzgóságok tisztasága egyforma volt. Az ujitásnak, az uj szók készitésének sem voltak a debreczeniek feltétlen ellenségei, hiszen a debreczeni Füvészkönyvben sok szerencsésen és jól alkotott szó van. Kazinczy, bár maga is kálvinista, sokszor gunyosan nyilatkozott a felekezet némely élesen kifejlett sajátságairól gyengeségeiről csalhatatlansági igényeket vetett a debreczeniek szemére egyenesen Calvint és a calvini must tévén felelőssé a debreczeniek a maguk véleményéhez való, előtte szertelen makacsságnak tetsző ragaszkodásukért. Viszont a debreczeniek szemére vetették Kazinczynak hatalmaskodását és aesthetikai dolgokban uralkodni akarását, álláspontjuknal fogva, melyek a nemzeti tárgyakat és eszméket sürgették a költészetben, nem viselhethettek olyan különös tisztelettel Klopstock és Wieland iránt, mint Kazinczy, és méltán nem akarták elhinni, minden bizonyitgatás daczára sem, hogy a pillangó szó például miért volna izetlen és költőitlen a Kazinczy által csinált és ajánlott lepével szemben.

A nemzeti irodalom későbbi fejlődése a Kazinczy és a debreczeniek közt folyó irodalmi vitában ugy itélt, hogy első feladat gyanánt csakugyan a Kazinczy által sürgetett nyelvujitás, illetőleg magyar irodalmi és költői nyelv megteremtését jelölte meg, és csak később jött a debreczeniek által sürgetett magyar nemzeti tartalom De e kör, Debreczennek a mult század végén és a jelen elején élt tudományos férfiai nagybecsü és a magyar irodalomban most is tisztelettel emlitett magyar nyelvü müvekben a Debreczeni Gramatikában a Magyar Füvészkönyvben, a Polgári Lexiconban hagyták hátra munkásságuk eredményeit. — Midőn pedig pár évtizeddel később 1830-ban a magyar tud. Akadémiában egyesittetett az egész ország tudományos müködése, megszünt a debreczeni kör és a Debreczenben müködő tudományos férfiak munkásságát azontul a tud. Akadémiával látjuk összeköttetésben.

Minthogy egyes emberek munkásságának rajzolására ezen csak nagy vonásokban vázolt képben ki nem terjeszkedhetem, legyen szabad, de érzem is hogy kell, legalább megemliteni nemzetünk egyik legnagyobb és legszerencsétlenebb költőjének, Debreczen város szülöttjének és nagy halottjának a Cs. Vitéz Mihálynak nevét. Költői munkásságával fényt dicsőséget és fiatalságot hozott ezen városnak még akkor elég zordon légkörébe és a nemzet számára, alig meghallgattatva még halála után sokáig és alig méltányolva, örök szépségü versekben énekelte meg a szivnek érzelmeit, a szerelmet, reményt, vidámságot és bánatot, egyiránt szépen az elegia mélysége, az óda magassága és anacreoni dalok az élet vidám felszinén röpkedő játszságában. Debreczennek müveltségi tekintetben örök dicsőségére válik azon kegyelet, melylyel emlékét őrzi, a szobrok, melyeket számára emelt. És ha Kazinczyt, a Csokonay első pártfogóját és barátját a vita hevében bántódás érhette is Debreczen részéről, az ő szelleme is bizonyára fényesen van kiengesztelve azon tisztelet és kegyelet ál-

II. Pártoló tagok:

Abonyi Gyula, Ágya Sándor, Ambrus János, Andrássfy Gyula, dr. Balkányi Miklós, Balla Gábor, Balogh Imre, Bányay Vincze, Barcsay István, Bartók Imre, Becsey Antal, Beczner Frigyes, Beke Imre, Beke Lászlóné, Békési Gyula, Békessy László, Békessy Lászlóné, Béressy Gizella, Béressy Sámuelné, ifj. Bészler Lajos, id. Bészler János, Biró Pál, Böszörményi Pál, Budaházy Albert, Budaházy Zoltán, Buzás Elek, Buzás Pál, Csák Máté, gróf Csáky Kálmán, Csanak János, ifj. Csanak József, Cseresznyés Sándor, Dr. Csikos Sándor, Csiky Lajos, Csurka Jánosné, Dávid Alajos, Des Combes Henrik, Dóczy Gedeon, Domokos Kálmán, Elek Lajos, Ember István, Erdélyi István, Erdössy Pál, Fabián Lajos Mór, Farkas Mór, Fazekas Sándor, Ferenczy Lajos, Fischer Nándorné, Erátor Imre, Fries Józsefné, Fumagally Károly, Futó Mihályné, Gaiger Dezső, Gáll Teréz, Gáll Józsefné, Gáspár Imre, Géressi Kálmán, Gergely Antal, Gorovy Miksa, Göltl Nándor, Győr, Elek, Gyügyey József, Handtel Vilmos, Hegedüs István, Hegedüs Sándorné, Heine Vilmos, Hetey Ignácz, Hódy Gyula. dr. Hollaender Dezső, dr. Horváth Károly, Huttflész Istvánné, Huttflész Kázmér, Ipolyi Lipót, Ivánszky Elek, Kaffka Erzsébet, Kaffka Róza, Karai Sándor, Karap Móricz, Karczag Vilmos, Dr. Kardos Samu, Dr. Karsa István, Kassay Samu, Kellner Dávid, Dr, Kemény Mór, Dr. Kerényi Miksa, Dr. Király Ferencz, Kiss Albert, Kiss Sándor, Kiss József, Klein Ignácz, Kohut Mór, Dr. Kola János, Kolbenhayer László, Komlóssy Arthur, Komlóssy Dezső, Koncz István, Konthy József, Konti Lajos, Kósa Barna, Kóssa Albert, Kovács B. Gyula, Kovács István, Kovács Lajos, Dr. Kovács Sándor, Könyves Tóth Kálmán, Könyves Tóth Mihály, id Körner Adolf, ifj. Körner Adolf, Körösi Sándor, Kövi Lajos, Krecsányi Ignácz, Lánczky Sándor, Dr. Legányi Gyula, Lengyel Imre, Lengyel Zsigmond, Liszka Nándor, Mailer Huttflész Katinka, Mannó Kálmán, Márk Pál, Materny Lajos, Máthé Albert, Mayer Antal, Megyery István, Megyery Pál, Menyhárt János, Mészáros József, Muraközy Károly, Muraközy László, Nagy Elek, Nagy Elekné, Nagy Ferencz (Csapó utcza), Nagy Gusztáv, Ács Nagy Károly, Nagy Pál, Nánássy Erzsike (Szt.-Anna-utcza), Nánássy Gábor, Nánássy Lajos, Nánássy Miklós, Némethi Lajos, Novák József, Oláh Károly, Osváth Mihály, Dr. Ozory István, Dr. Öreg János, Dr. Pápay Imre. Pap Ferencz, Péter Gábor, Piribauer Alajos, Dr. Popper Alajos, Dr. Popper Mór, Propper N. János, Posszert János, Rácz György, Radó Bertalan, Révay György, Révész Kálmán, Rickl Antal, Rosenberg Vilmos, Rothmann Jakab, Rózsa Géza, Dr. Rózsa Mór, Sárváry Lőrincz, Scheer Lajos, Scheer Jakab, ifj. br. Schell Rezső, Schneller Károly, Sepsy Dezső, Sesztina Lajosné, Sierovszky Aladár, Sik Lajos, Simonffy Imre, Simonffy István, Sinka Sándor, Somogyi Pál, Dr. Somogyi Zoltán, Somossy Izabella, Sorger József, Spéry Tivadar, Szabolcsi Lajos, Szabó Jánosné, Szabó József, Dr. Szántay Károly, Dr. Szntó Sámuel, Dr Szécsi Emil, Széll János, Szepesi Gusztáv, Szepessy Gusztáv, Dr. Szikszay Imre, Szlavkay Pál, Szlávy Béla, Szombati János, Szojka Gyula, Szögyény István, Szögyény Jánosné, Szunyoghy Sándor, Szunyoghy Sándorné, Szücs István, Szücs Kálmán, Szücs Mihály, Terecskey Pál Dr. Tihanyi Sámuel, Tikos Istvánné, Tóbi István, Tóth Béla gyógyszerész, Tóth István, Tóth László, Tóth Sámuel, Dr. Török József, Tüdös János, Uzonyi Imre, Ujhelyi András, Zalai Márk, Dr. Zelizy Dániel, Zivuska Ferenczné, Zöld Mihály, Járosy Lajos, Járvás Mihály, Joó István, Joó Istvánné, Juhász Kálmán, Varga Ferencz, gr. Vay Dániel, Vecsey Imre, özv. Vecsey Imréné, Dr. Vedrődy Viktor, Végh Gyula, Veres Szathmári Teréz, Vértesy Arnold, Veszprémy Kálmán, Veszprémy Károly, Vojnovics János, Vöneky Pál.

Közli november 11. Csiky Lajos, mint a kör jegyzője.

Napi hirek.

— **Meghivás.** A debreczeni ref. egyház tanácstermében November hó 12-ik napján d. u. 3 órakor gazdasági ülés tartatik.

— **Nyilvános köszönet.** Kedves kötelességünknek tartjuk a nyilvánosság terén is tiszta szivünkből eredő köszönetünket nyilvánitani ugy sz. kir. Debreczen város tekintetes tanácsának, azon szives anyagi támogatásokért, melyben bennünket részesiteni méltóztatott, mint szinte azon igen tisztelt közremüködőknek, ugymint: nagyt. Könyves Tóth Kálmán, tek. Gyügyey József ügyvéd és tek. dr. Zelizy Dániel uraknak; nem különben a „Debreczeni dalárda“ tagjainak egyenként és összesen, kik az általunk nov. 9-én rendezett jubileumot nagyrabecsült közremüködésük által nemcsak sikerhez segitették, hanem oly fényesre emelték azt, miszerint az ilynemü ünnepélyek között ritkitotta párját. Fogadja egyszersmind legszivélyesebb köszönetünket sz. kir. Debreczen város minden nemesért és jóért lángoló müvelt közönsége, mely a sajtó szerény anyagi helyzetü munkásai által rendezett ünnepélyt mind a nagytanácsteremben, mind pedig az „Arany bika“ vendéglő éttermében nagyrabecsült tömeges látogatásával megtisztelte, mely által azt a jubileumok egyik legfényesebbikévé tette, hasonlókép szivélyes közönetünket nyilvánitjuk a helybeli lapok tek. szerkesztőségének is, kik szinte nagyban elősegitették törekvésünket szives közremüködésük által. A városi nyomda személyzete

— **A debreczeni szinügyegylet** Nov. hó 16-án délelőtt 10 órakor a városháza nagytanácstermében rendkivüli közgyülést tart. Tárgy: Az alapszabályok módositása. Komlóssy Arthur elnök.

— **Az iparoskör zászlójára** ujabban adakoztak: a kovács ipartársulat 5 frt, a kalapos ipartársulat 3 frt, Boross Sándor 2 frt, Nagy Miklós h. dorogi polgármester, Rácz György, Fazekas József, Holczapfel József, Kiss Gábor, Szunyogh Jánosné, Kaliczky József, Kulcsár Antal, Barna Lajos, Kozma János 1—1 frtot, Nagy Gábor B.-ujvárosról, Borza András, Varga Sándor, Szabó Lajos 50—50 krt, Péntek László 40 krt, Mandel József 30 krt, Mikruta Antal 20 krt Tóth György és Szabó Lajos Böszörményből 10—10 krt, összesen 23 frt 10 kr, mely kegyes adományokért fogadják a tisztelt adakozók az iparoskör nevében is kifejezett legőszintébb köszönetemet. Debreczen 1884 nov. hó 10-én. Lőrincsák László mint a zászlókészittető bizottság pénztárosa.

— **A kápsálás** ahogy e technikus terminussal nevezik a főiskolai tanuló ifjuság által eszközöltetni szokott őszi kéregetés holnap, szerdán kezdetét veszi s esetleg a következő napokon is folytattatni fog. Erre vonatkozólag a debr. akadémiai igazgatóság, midőn közhirré teszi, hogy a főiskola tápintézete és szegény tanulói segélyezésére, a szokásos őszi kéregetés végett f. hó 12 és 13-ik napján elindulnak a főiskola növendékei hogy házanként felkeressék a város nemes szivü lakosait kegyadományaik átvétele végett, egyszersmind a főiskola segélyezését ezuttal is a nemes város polgárai ismert nagylelküségébe ajánlja.

— **Fölhivás.** A joghallgatók segitő egyesülete választmányának f. hó 7-én tartott ülésében hozott határozatához képest ujolag felhivom Molnár Imre (1876-ik évről 14 frt. 81 kr.), Bogdán Gábor (Szatmár m. 1876-ik évről 15 frt. 1 kr.) Udvardi Sándor (1878 évről 9 frt. 1 kr.) Gotlieb Ignácz (1879 évről 13 frt. 59 kr.) Papp Endre (1879 évről 19 frt. 86 kr.) Kulcsár István (1880 évről 12 frt. 74 kr.) és Lengyel Imre birósági joggyakornok (1880 évről 25 frt. 41 kr.) urakat, — mint a kik a joghallgatók segitő egyesülete pénztárából becsület szavuk lekötése mellett kölcsönképen felvett pénzösszeggel tartozásban vannak; — miszerint tartozásaikat 1885 Január 1-ig — a további kellemetlenségek kikerülése végett — kifizetni el ne mulasszák. Neumann Soma urnak az egyesület pénztárából becsület szava lekötése mellett kölcsön gyanánt adott 14 frt 95 kr. tartozas pedig, — mint a melyet nevezett többrendbeli levél sőt hirlapi felhivásra mindezideig sem fizetett ki — töröltetik. Debreczen 1884. nov. 11-én. Nagy Kálmán elnök.

— **Az iparoskör könyvtára** a tagok rendelkezésére nyitva áll hetenként szerdán és szombaton délután 5—6 óra között, mit az illetőknek a midőn ezennel becses tudomására juttatok, egyszersmind jelezni kivánom, miszerint a könyvosztást e hó 12-én délután 5 órakor megkezdendem — Debreczen 1884 nov. hó 11-én Báthory Imre mint az iparoskör könyvtárosa.

— **Ipolyi Lipót** ügyvéd Piacz utczai lakását és ügyvédi irodáját a nagyvárad-utczai 2203 számu házba tette át.

—**A lottójátékosokat és lottógyüjtődetulajdonosokat** érdeklő itéletet hozott a napokban a hamburgi legfelsőbb törvényszék; ez az itélet különös érdekkel bir azonban a hamburgi városi lottójátékra. Az itélet megkalmat: Egy Debreczenben lakó hozatalára a következő eset szolgáltatott alőrmester egy lottogyüjtődéstől hamburgi városi lottosorsjegyet vásárolt, melyet a gyüjtőde tulajdonossa a Hagemann féle főgyüjtődéstől kapott elárusitás végett. Hageman azonban kitöltetlenül hagyta a sorsjegyen azt a helyet, hová a főgyüjtőde czégét kellett volna jegyezni és e helyett csak a gyüjtőde tulajdonossa irta oda nevét. A sorsjegy nyert 2000 márkát és a gyüjtőde tulajdonossa felszóllitotta az őrmestert, hogy bizza őt meg a pénz felvételével. Az őrmester ráállott erre az ajánlatra, ugy gondolkozva, hogy miután a gyüjtőde tulajdonosának neve rajta áll a sorsjegyen, felis van jogositva arra, hogy elvegye a főnyereményt. A gyüjtőde tulajdonosa felvette a pénzt, de azt nem szolgáltatta át tulajdonossának, hanem Amerikába szökött, a lottoigazgatóság pedig kártérités adott Hagemannek. Miután az őrmester hiába várta a pénzét, a nyereményekért jótálló hamburgi pénzügyi bizottsághoz fordult, követelve ettől a nyeremény kifizetését, és miután ez nem történt meg, pert inditott. A per bejárta valamennyi fórumot és végül a hamburgi legfelsőbb törvényszék megitélte az örmesternok a nyereményt, mert joggal gondolhatta, hogy a gyüjtőde tulajdonossa fölveheti részére a pénzt, mivel az ő neve rajta volt a sorsjegyen. A pénzügyi bizottság felelős azokért a czégekért, melyeknek nevei a sorsjegyeken a kijelölt helyen olvashatók, s ha visszaélés is történik, a bizottság köteles a kárt megtéritени.

— **Részeg primadonna.** A párizsi „Opéra Bominqe“ben tegnapelőtt kellett volna Vonzandt kisaszonynak a „Sevillai borbély“ Rosináját először énekelni, de már az első felvonásban feltünt a müvésznő hanyag hajékével s a második felvonásban már valósággal megrémültek ismerősei a külsejétől. Bizonytalan léptekkel ment a sugólyuk elé s a hamis hangok egész halmazát öntötte a jámbor publikum felé. A közönség eleinte nem tudta mire vélni a dolgot, de midőn a müvésznő félreismerhetetlen módon dülöngött jobra-balra, végre észrevette, hogy a kisaszony — ittа magát. Erre óriási derültség támadt a nézősorok között; mindenki a szinpadra kiabált, a „müvésznő“ énekelni akart, de nem birta végre fütyölni kezdett a közönség s az igazgatóság kénytelen volt az előadást félbeszakitani. A közönség ekkor a fölött kezdett hangosan vitatkozni, hogy folytatják-e az előadást vagy nem? Végre a rendező megjelent s kijelentette, hogy a szinházi orvos épen most vizsgálja a müvésznő állapotát, mire felkiáltottak: „Nemszabad néki énekelni!“ A rendező később ismét megjelent s előadta, hogy miután Vonzandt kisasszony nincs abban az állapotban, hogy énekelhessen, szerepét éppen a szinházban a nézők közt jelenvolt Merzeray kisaszony vette át. Miután azonban megfelelő costum nem állt rendelkezésére, Merzeray kisaszony abban a salontoilletteben énekelte Rozinát, a melyben az előadást nézte A berugott primadonna az aristocrata körök kedvencze, szép ifju hölgy s szerencsétlen esete nagy feltünést keltett mindenfélé. Magyarázatul azt hozzák fel mentségére, hogy előadás előtt roszul érezte magát s a cholerától féltében rumot ivott. A párisi lapok sürgetik elbocsáttatását.

— **A saját leányának gyilkosa.** Évekkel ezelőtt költözködött Linczből Bécsbe egy Mayer Ferdinand nevü lottó hivatalnok nejével és a kis leányával. A férj igen előnyös állást kapott egy kereskedőczégnél s a kis család a lehető legszebb egyetértésben élte napjait. Megváltozott azonban e boldog viszony, midőn a férj társnak lépett be az üzletbe, melynek azelőtt segédje volt. A nagyobb jövedelem mind nagyobb költekezésekre vezette Mayert, aki ez időtől fogva sokat volt hazulról távol, nagyuri kedvtelései után járt, lovagolt, szeretőket tartott. Sokáig ez nem mehetett igy, Mayer barátja belátva, hogy Mayer már nemcsak a sajátját pazarolta el hanem a közöshöz is hozzá nyult, a minek következtében kijelentette neki, hogy nem folytatja tovább az ő társaságában az üzletet. Mayer ekkor végre belátta, hogy mindenét elveszitette s nem maradt neki más, mint a felesége tizenötezer forintja. Hosszabb küzködés után felszóllitotta nejét, hogy adja át neki vagyonát, a nő azonban ezt megtagadta. A tagadó válaszra Mayer annyira dühbe jött, hogy nejét gyalázó szavakkal illette és ütlegelni kezdte. A nő erre kis leánykáját magához véve, eltávozott férje házától s azóta nem is látták többé egymast, mert Mayer a következő napon nyomtalanul eltünt Bécsből, A leány anyjánál maradt, mig az mintegy két évvel ezelőtt szélütésben meghalt. Az árván maradt leány ekkor rokonaihoz akart menni Linczbe, a midőn egy este megjelent nála egy öreg ember és bemutatta neki magát mint edes apja. A szegény árva, noha nem valami kellemes emlékek kapcsolták atyjához, most mégis forró szeretettel csatlakozott hozzája s azóta együtt éldegéltek abból, amit az

---

tal, melylyel születésének 100-ik évfordulóját, boldogabb idők közelgő hajnalán, de még nehéz idők közepette 1859-ben városunk nemcsak megünnepelte, hanem nevének örök emlékezetére egy most már több száz aranyból álló alapitványt adott össze, a melynek kamatai itt Debreczenben egy maiglan is az ő nevét viselő pályázat évenkénti jutalomtételeire fordittatnak.

(Folyt. köv.)

A siralomházban.

L. T. ebeszélése.

(Folytatás.)

Megtartottam e fogadást. De igazán e; szivből-e? Oh ez volt első szerencsétlenségem, első bünöm.

A molnár nejévé lettem. Ő jó és szives volt irántam. Sokszor gondolkodtam a multakról; ő csak arra igyekezett, hogy vidámnak lásson. A József név nem jött ajkaira.

Három év után fiam született; szép gyermek volt; de szeme, szája, homloka, orra a Józsefé volt. Ijedve látám ezt kezdetben. Később nem tudtam szememet levenni róla, és szivemben Józsefet kiálték, ha őt megcsókolám s ajkaim is e nevet ejték ki. Ezzel nagyobbodott szerencsétlenségem. Férjem meglesett. „Ne halljam többé annak a kötelesnek a nevét“ mondá egykor fenyegetve. Ijedtemben nem tudtam neki mit felelni. Ereztem, mint áll meg a vér eremben. Ugyanez nap estéjén leitta magát. Először történt életében. E naptól fogva gyülölte gyermekemet; én pedig annál jobban szerettem azt. Ő ebben daczot látott. Többször ment el hazulról mint szokott; többször ittasan tért haza. Ugy vettem észre, hogy **szándékosan teszi azt, hogy daczt daczczal** fizessen vissza, mert annak vette gyermekem iránti szeretetemet. Nem mertem neki szólni semmit; oly fenyegetően nézett rám De nem hallá-e a József nevet ajkamról? Lelkiismeretem nem volt tiszta többé. — „Hogy fog ez végződni?“ Csak egyszer szóltunk volna agymáshoz szivélyes szavakat, ugy hiszem minden máskép történt volna. Én sokszor akartam, de nem tudtam; a lelkiismeret, mely nem volt tiszta, nem engedte. Őt pedig visszatartá a féltékenység, mely mind jobban befészkelé magát szivébe. — Ez hat évig tartott igy. Hosszu, szomoru idő volt ez. Egyedüli vigaszom gyermekem vala, kit ő gyülölt. Az ő vigasza mindig nagyobb mértékben a bor lett. Perlekedés, viszálykodás sohasem fordult elő köztünk; csendesen jártunk el egymás mellett.

Mi lesz ennek vége? kellett sokszor aggódva magamtól kérdenem. Láttam, hogy igen nagy szerencsétlenség áll előttem. Es ez a nagy szerencsétlenség beköszöntött.

Mintegy negyed évvel ez előtt egy este szobámban varással töltém az időt Gyermekem Ernő, mellettem ülve, képeskönyvében olvasgatott. Férjem mint rendesen, a városba ment borozni A házban csend volt, csak a közeli malom zöreje hallatszott. Gyenge kopogás hangzott a szoba ajtaján. A szoba földszint volt, jobbra a kaputól „Szabad“ kiáltek. Az ajtó kinyilt. Egy vándorlólegény lépett be batyuval, göresbottal. Igen halványan, nyomorultul nézett ki. Ugy látszott, mintha összerogyni akarna batyuja alatt. Botjára kelle támaszkodnia. Beteg volt. A városig nem birt már elmenni. Házunk mintegy öt percznyi járásra van a várostól. — „Szadad egy ital vizet kérnem s egy pillanatig magam kinyugodnom? „József“ — kiálték föl. Ő volt, ő is megismert. „Margit“ — csak ezt az egy szót tudta kimondani. Össze akart rogyni. Fölugrottam, — fölfogtam, — lefektettem a pamlagra. Eszmélet nélkül feküdt. Gyötrő aggodalomban voltam, de csak az ő életéért. Egyébre nem gondoltam, még férjemre sem. Csak azon voltam, hogy a szegény nyomorult beteget életre hozzam. Ő miattam lett oly szegény, beteg, nyomorult. En pedig gazdag, bővelkedő, és boldog vagyok. Boldog?! — „Hü maradok hozzád kedvesem!“ Ezek voltak utolsó szavai, melyeket hallék. Csaknem tizenkét év repült el azóta. Naponkint, óránkint hallottam ez idő alatt ama szavakat. Es most a férfiut látom, a kedves férfiut, ki azokat nekem mondotta, s azokat hiven meg is tartotta, azért lett oly szegény, oly nyomorult. Es én másnak a neje vagyok, és én sem vagyok boldog: Vele az lettem volna.

Fris vizet hoztam; megmostam homlokát, halantékait, hogy életre hozzam. Gyermekem tartá az üveget. — Ismét fölnyilt az ajtó, de kopogás nélkül. Férjem lépett be. Ki volt pirulva a bortól.

„Micsoda az?“ — kiáltá, közelebb jött kerevethez. A beteg most nyitá fel először szemeit. Férjem megismerte őt. A féltékenység igen hiv emlékezőtehetséggel bir. — „A köteles“ — riad fel. Halotthalvány lett, majd sötétvörös. A harag ölelkezett a borral. — „Itt akart meghalni szeretőjénél. Ez még életrehozza őt, a házasságtörő, és a fattyu segitett neki.“

A beteg föl akart emelkedni; gyenge volt· A haragvó dühössé lett. Megragadta a gyenge beteget, ütötte verte azt.

„Vad állat, — kiálték, megölöd őt.“ — Védőleg akartam a bántalmazott fölé hajolni. Engem is megragadott. Utött, vert engem is. A gyermek sirt, féltében belém kapaszkodott. Elszakitá tőlem, megveré azt is s a szögletbe csapta. Ismét a betegre rahant; fölemelte azt; kihurczolta a szobából: oda kinn a ház előtt ledobá a kőre. Botját és batyuját utána dobta.

„Szegény Margit!“ — hangzott fel kivülről a beteg szájából, mint egy haldokló szavai. Azután nem hallottam róla semmit. Férjem bezárta az ajtót. Kemény léptekkel járt fel s alá a szobában. Nem szólt egy szót sem, de annál vadabbul tombolt belülről a düh,

„Holnap!“ szólt hozzám kis idő mulva fenyegetőleg. Ezután kiment.

A szobát bezárta maga után.

Kevés idő mulva visszajött. Két palaczk bort hozott magával. „Adj egy poharat“ parancsolá. — Odaadtam neki a poharat. „Fektesd le a gyermeket“ Lefektettem a gyermeket saját szobámban. „A gyermek mellett akarok maradni!“ — mondám. „Vissza kellett jönnöm hozzá. Ugy éreztem, mintha a halálra mennék. — „Maradj itt, maradj mellettem anyám!“ suttogá remegve a siró gyermek. Karjait felém terjeszté. Nem akar magától elereszteni. „Jösz e most mindjárt! kiálta az apa ujolag. Kiszakitám magamat a gyermek karjaiból. Viszatértem a szobába. Egyik palaczkot már kiüritette; a másikat megkezdte Sötéten nézett reám.

„Ülj mellém.!

Mellé ültem. Nem volt bátorságom ellentmondani, Egy szót sem tudtam kiejteni. — Valamit dörmögött.

„Holnap?“ — mondá magának beszélve, „mért nem most, most mindjárt?“

Most még sötétebben, még fenyegetőbben nézett reám.

„Alszik fattyukölyked, házasságtörő!“

Szólni akaram; torkom mintha össze lett volna csavarva.

(Folyt. köv.)

anya leányára hagyott. A gonosz apa azonban felhasználta leánya bizalmát s többféle ürügyek alatt lassankint kicsalta tőle minden pénzecskéjét. A napokban igy egy nagyobb, 1200 frtnyi összeget — a leánya utolsó pénzét — csalt el tőle azzal a kijelentéssel, hogy az neki bélyegre kell különböző folyamodványokhoz, a melyeket egy általa létesitendő részvénytár. erdekében fog tenni. Mihelyt a pénzt megkapta a lelketlen apa ott hagyta leányát és nyomtalanul eltünt A leány szüksége daczára nem akarta apja ellen a fenyitő följelentést megtenni, hanem inkább a Dunán an keresett menedéket a világ ellen, melyben még saját apja is ellensége volt neki. Egy ismerősének hátrahagyott levelébea csak annyit irt: „Hogyha esetleg azzal találkozik, akit, fájdalom, atyámnak kellett neveznem, mondja meg neki, hogy ő volt leánya gyilkosa.“

Naptárak az 1885-ik èvre.

A „Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet által épen most küldettek be szerkesztőségünknek a következő, közkedveltségben részesülő, csinosan kiállitotott és a legnagyobb gonddal szerkesztett ***1885-ik évre kiadott naptárak.*** Valamennyi a földmivelés-, ipar, és kereskedelemügyi magyar kir. miniszteriumban összeállitott leg ujabb adatok nyomán szerkesztett országos vásárok kimutatásával van ellátva.

Nemzeti nagy képes naptár 1885-ik évre. Szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal, több iró közremüködésével szerkeszti Áldor Imre. Tizenhetedik évfolyam, szinyomatu czimképpel és számos a szöveg közé nyomott kisebb képpel. A magyar birodalom kormányzati. közigazgatási, törvénykezési s tiszti czimtárával, a legujabb hivatalos adatok nyomán. Ára füzve 1 frt.

Protestáns uj képes naptár 1885-ik évre szerkesztette Duzs Sándor tanár. Könyves Tóth Kálmán, Beöthy Zsigmond, Trsztyenszky Gyula, Csiky Kálmán stb. közremüködésével. XXXI. évfolyam, képekkel, s a protestáns egyház tiszti névtárával. Ára füzve —.50 kr.

Falusi gazda naptára 1885. évre A magyar gazdák, kertészek, lelkészek és tanitók számára szerkesztí Sporzon Pál. Közleményekkel Hensch Árpád, Kovácsy Béla, Dr. Müller Ottó, K. Ruffy Pál, Kaczány Nándor, Salamon László, Erdélyi Károly, Rombay Dezső. Földes Kálmán, Ebner Sándor, Pokay Dezső, Rónai Sándor, Vachter Renső stb -től XXI. évfolyam, Számos ábrával. Ára füzve 80 kr.

Borászati naptár 1885. évre. Több szakember közremüködésével szerkeszti Dr, Nyáry Ferencz. XII. évfolyam. Tartalma: I. Természettudományi rész. II. Szőllőszeti rész. III. Borászati rész. IV. Kertészeti rész. V. Mulattató rész. Borkoresolyák. Sok ábrával. Ára füzve 80 kr.

A magyar nők házi naptára 1885. évre. Szerkeszti Beniczky Irma. XVII. évfolyam. Számos a szöveg közé nyomott képpel, s a háztartáshoz szükséges naplói jegyzetekkel ellátva. Ára füzve 60 kr.

Honvéd-naptár 1885. évre. (Egyuttal katonai naptár.) A magyar nép számára szerkeszti Áldor Imre. XVIII. évfolyam Számos képpel. Ára füzve 60 kr.

Lidérez-naptár 1885. évre. Tartalmaz büneseteket, csodálatos tüneményeket, tündérregéket, vadász- és utikalandokat stb. A szövegbe nyomott képekkel. XXIV. évfolyam. Ára füzve 60 kr.

Kossuth-naptár 1885. évre. Szerkeszti Honfi Tihamér. XV. évfolyam. Sok képpel. Ara füzve 40 kr.

A „Népzászlója“ naptára az 1885-ik évre. A magyar nép számára szerkeszti Áldor Imre. XVII. évfolyam. Számos a szövegbe nyomott képpel. Ára füzve 40 krajczár.

Nevessünk! Mulattató-naptár a gyönyörüséges 1885 iki esztendőre. Megesinalta vala egy Astromókus. Számos illustráeziókkal. XVI. évfolyam. Ára füzve 40 kr.

A magyar nép naptára 1885. évre. Képes kalandárium sokféle hasznos és mulattató olvasmánynyal ellátva. Toldalékul Páprika Jancsi „Nevessünk“ czimü tárczája. Szerkeszti ifj. Tatár Péter. XXX. évfolyam. Képekkel. Ára füzve 25 kr.

CSARNOK.

Egy holdvilágos sèta.

Még szeptemberben volt egy bájos estén, — midőn nyugodni tért a nap, s mélán sütött le ránk a hold.

A kerti virágok még nagyrészt nyitottak s illatjuk volt az esti fuvalom.

Mily szép este is volt ez!

Báresak el tudnám mondani! Le tudnám irni az ősi kastélyt, a mely körül a kert elterült — az évszázados fákat hatalmas koronájokkal, a tó körül az ezüst — nyárfát rezgő leveleivel, s aztán — aztán azt a csodás kis teremtést, a ki látta, mint ragyognak ott fenn a csillagok, itt lenn mint tükrözik vissza a hold a csöndes tóban, — érezte a virágok parfümejét: mégis mintha mondta volna. hogy az az ősi kastély is összeomlik, a csillagok is kialusznak egykor, az ezüst nyárfa is elhullatja rezgő leveleit, a tó sima tükre is megváltozik, s tündér kis kezével virágleveleket fosztva: valóban ily bus szavakkal végezé sötét tudományát: „Én nem megyek férjhez soha.“

— Ön nem megy férjhez soha Elza — e szavakkal kezdém én a faggatás első leczkéjét, egy szép leány tizenkilencz éves szivének nagy titkait, — a melyeknek, hogy árulója leszek, bocsásson meg nekem az Ég!

— Nagy szót mondott ki Elza. Talán nem is gondolta meg. Mint rokonának megengedi, ha igy szólok.

— S ön nem fog neheztelni rám, ha elhatározásom mellett maradok.

— Neheztelni önre? hisz ön olyan jó, olyan szives. Nem; — csak az utóbbi nem. A multkor is olyan hidegen fogadta Bélát. Emlékezik?

— Bélát? Ő sokat mondott, s én nem fogadám el bókjait.

— Lehet-é bókolni önnek? Hisz minden szó, a melylyel önt jellemezhetnénk — méltatlan önhöz. A csillogó phraseológiának az ön számára nincsenek szavai.

— Téved ön Aladár. Ne beszéljen nekem phraseologiáról.

Hallgasson meg Elmondok önnek egy kis történetet.

— Tudja, hogy a mult évben lettem nagy leány. Ekkor voltam először a bálban. A tánczterembe én is azzal a félelemmel léptem mint a többi leányok. Féltem a világtól még is vágytam utána. Gondoltam menyi öröm vár ott reám, a melyeket én még nem ösmerek.

S igazam volt. A legnagyobb örömet hoztam el onnan magammal — az első szerelmet. Remegve kezdtem a tánczhoz, az utolsót tánczoltam volna a világ végéig. Magam sem tudtam mi történt velem. Mások mondták, hogy szerelmes vagyok. — S csakugyan, midőn pár nap mulva a bál után Béla hozzánk jött, — mert hiszen ő volt, a kivel az utolsót tánczoltam, szokatlan érzés fogta el szivemet. Ez igy volt valahányszor jött — ha távozott, éreztem hiányát.

Következett a második bál, s itt kezdődik az én tragoediám! — A bál estéjén két csokrot kaptam egyszerre. Az egyiket Bélától, a másikat atyám egyik legjobb barátjának fiától, — a ki ép ez időben tért haza külföldi utjából

Rossz kedvvel mentem a bálba. A csokrok rontották el kedvemet. Melyiket vigyem magammal? Vittem mindakettőt. S melyiket tartsam midőn a terembe lépek? — Ez volt a Hamleti kérdés. Anyám oldotta meg. A csokrokból mindkettőnek jutott egy. Következett a táncz. En tánczoltam Bélával — tánczoltam Zoltánnal — atyám barátjának fiával.

— A bál után Zoltán is többször meglátogatott bennünket. Minek mondjam tovább? Béla féltékeny lett, — ez sértette büszkeségemet, — s én kiábrándultam. Ugy-e nevetséges kis történet!

— S azóta?

— Azóta tettem fogadást hogy nem megyek férjhez soha, — ugyan más okból, — tapasztalati okokból.

— Ön tapasztalatról beszél! Hisz ez a kis történet is a mit ime itt elbeszélt, — csak egy buborék, — egy bluette.

Ilyenek lehetnek tapasztalatai is.

— Tapasztalataim valók — hallgassa meg.

— Van két jó barátném, — már mindkettő férjnél van. Az egyiket egy ügyvéd, a másikat egy iró vette el.

Ha benn vagyunk a városban, gyakran fel szoktam őket keresni. S jól telik az idő. — Zongorázunk, — Beethoventől sonátákat, Chopintől polonézt, mazurkát, — aztán csevegünk a „jobb időkről.“

— Hiszi, hogy barátnőim boldogok?

— A boldogság relativ fogalom. Én azt hiszem. . .

— Ön azt hiszi, hogy tudományos szavai képesek volnának azt megmagyarázni, — pedig ha ösmerné azt a szomoru pár sort

Uns Alle hat es belogen
Uns Alle hat es betrogen
Das sonnige Märchen vom Glück!

— lemondana ön relativ fogalmairól

— De végezem. Megyek a multkor Saroltához, s ez csaknem kisirt szemekkel jön felém.

Gondold csak — igy szólt — férjem a mai naptól kezdve nem tart segédet. A mit másolni kell, azt én végezem s a segéd fizetése — az lesz ezután az én gombostüpénzem. — S képzelje a szegény asszony azóta perbeszédeket, bünügyi feljelentéseket, váltóügyi kifogásokat s tudná az ég! még mit nem másol. Rózsás ujait aztán — sokszor feketére festi a tinta.

Egy más alkalommal keresem Coelestát — nincs honn. Kérdésemre szobaleánya azt adja tudtomra, hogy ő nagysága egy idő óta délutánonként az „ülésekre“ jár. Megdöbbenve faggatom a szobaleányt tovább, s hallom, hogy az én Coelestám, férjét — kit önök is mint hires phylologust ismernek, — megy, illetve kell mennie hallgatni, mint magyarázza ez a nyelvek származását, a verbális és reális elméleteket a philologiai társaság ülésein! — Azóta többször beszéltem Sarolttával, találkoztam Coelestával. Beethoven sonátái, Chopin mazurkái iránt nincs többé érzék! Csak azt sóhajtják, hogy ők „bologtalanok!“

— S most Isten önnel — menjünk keressük fel a mamáékat, — sohse tudják, hogy hová lettünk.

*

Más nap a következőket irtam a naplómba. „Elza szép leány. Ragyogó szemei csillagok is lehetnének. A mellett éj-sötét mindakettő. — A szív nála egy kis világ — de van már benne egy kis tragicum is. Elbeszélése valóban nagyon különös.

Lelkének érzeményei „vegyesek.“ Mig a férjhez menetelre nem tértünk, maga melancholikusnak látszott, s inkább szomoru volt.

A történet elb szélésénél tagadhatatlan, hogy a visszaemlékezés szivének némi fájdalmat okozott.

Bizonyitékai előadásánál volt benne valami játszi, — majd midőn a szomoru sorokat czitálta — hangjában volt valami fájó, valami bus. — „Perelni“ semmiesetre sem szeret, annál kevesebb benne a hajlam a classica philologia iránt.

Azok az erős szavak „En nem megyek férjhez soha“ (hasonlók a feliráshoz Dante poklának kapuján!) — mégis sötét lélekre mutatnak. — Hol van hát a világmozgató szerelem? — De valjon miből, honnan és hogyan származnak? A szív, vagy az ész a a mesterük? Vagy mindakettő? — S ha tán egy szép leány okszerütlen szeszélye? — Valóban az! Hisz volt-é oka, hogy bizalmas — édes szavaival igy meg zavarja nyugtomat?!

— y.

13. Orvosaink által megpróbálva s ajánlva. Dr. Kruck gyakorló orvos Limanowá-ban (Galiczia) Brandt R. svájczi labdacsairól ezt irja: „Kérem küldjön ön rögtön három doboz svájczi labdacsot; a kisérletül küldött labdacsok a legjobb hatásuaknak bizonyultak.“

Dr. Preu József gyakorló orvos Eppauban Bodzen mellett (Tirol) ezt irja: „Mivel az ön svájczi labdacsai különbféle betegségekben, veszélyes konyodalmak legyőzésére kitünő szolgálatot tettek s a kisérletül küldötteteket teljes elismerésemre méltóknak találtam: kérem legyen szives ujból három dobozzal küldeni.“

Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsai miden magyarországi gyógyszertárakban kaphatók. Egy doboz ára 70 kr. — A vételnél ügyelni kell arra, hogy minden dobozon rajta van-e a fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. név aláirása.

Legujabb.

(„Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata.)

NYIREGYHÁZA nov. 11. A képviselő választás tegnap este 8-óra tájban ért véget. A választás óriási izgatottság mellett folyt le, mert az antisemita párt részéről Istóczy Győző, Onody Géza és Rácz Géza orsz képviselők a párt tagjaihoz felváltva izgató beszédeket tartottak. A három jeles férfi a választást megelőző éjszakán érkeztek a városba. — A választás eredménye következő Lukács függetlenségi kapott 131 szavazatot, Hudák antisemita 339 Péchy Gábor szabadelvüpárti 405 szavazatot. Igy absolut többség nem lévén Hudák és Péchy között uj választás rendeltetik el. Ennél a Péchy győzelme előrelátható, mert a függetlenségi párt józan és értelmes eleme, mintegy test fog Péchyre szavazni, szem előtt tartván a haza és a város javát, nyugalmát.

BUDAPEST, nov. 11. A hivatalos lap az országbirói s curiai elnökségi méltóságok külön választásáról szóló törvény szentesitését közli. A magyar delegatió négyes albizottsága délelőtt a megszállt területek rendkivüli költségvetését tárgyalta. Rakovszky előadó constatálja, hogy a közigazgatás a megszállt területek jövedelmeiből fedeztetik, a rendkivüli hadi költségvetésben 6,360,000, tehát 840,000 frttal kevesebb rendkivüli kiadás van előirányozva jövő évre, mint a mult évben. Kèrdi a pénzügyminisztert, miként áll a menekültek ügye, e tekintetben mily viszonyban vagyunk a szomszéd államokkal, nevezetesen Montenegróval? felvilágositást óhajt továbbá a közbiztonságról, az ottani csendőrségről, portyázó csapatok szükségéről, az általános anyagi viszonyokról, birtokviszonyokról, adózási viszonyokról, s bevételekről. — Prileszky a dohány jövedék állapota, Burkovits a dézsmaadórendszer alkalmazása, a banjalukai gör. n. egy. püspöki helytartóság alapitása és a vasutak tárgyában intéz kérdést. — Kállay miniszter megkezdte beszédèt. — Az ülés tovább foly.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

III. Bélet Szám

szerda nov. 12

A lióni rablógyilkosok

szinmü 5 felv.

Kezdette 7 órakor.

Müsor: csütörtök: „Fedora“
péntek: „A gascognei“
szombat: „a királyné csipkekendöje“
vasárnap: „A czigány“

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

Árverési hirdelmény.

Rechnitz Frigyes Bódog csődügyében a választmány határozata alapján a tömegéhez leltározott ingóságok, nevezetesen butornemüek, bolti áruczikkek és felszerelvények a folyó november 15-én délelőt 9 órakor kezdődő és a következő napokon, folytandó nevezett kózadósnak a piacz-csapó-utczai 7. számu házban levő lakásán és üzleti helyiségében tartandó árverésen el fognak adatni, mire a venni szándákozók meghivatnak.

Debreczen, 1884. november 7-én.

Des Combes Henrik
tömeggondnok.

Téli alma.

Jó faj téli alma kézzel szedett kapható tetés vékája vasuthoz szállitva 2 frt.

BODORNÉ.
(Sárköz-Ujlak pr. Szatmár.)

Kiadó.

A BIEDERMANN házban egy három szoba, előszoba, konyha és mellékhelyisègekből álló lakás deczember 1-től Pünkösdig albérletbe kiadó.

Értekezhetni Fenyvessy Bèlánál a „Phönix“ bizt. társ. irodájában.

Dr. Kerekes L.
orvostudor

rendel naponta d. e. 8 órától 10-ig, d. u. 2 órától 4-ig.

NAGYCSÁPÓ-UTCZA 315. sz. a.

(Héczei-Szabó-féle házban.)

Különösen, gyermek és női bajokban, fül-, gége- és idegbántalmakban szenvedőknek ajánlja gyógykezelését.

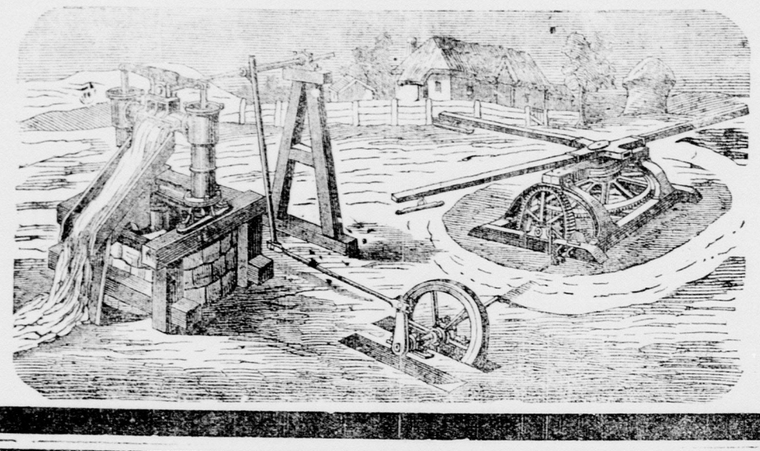
Szegényeknek ingyen.

Alapittatott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüzoltószerek gyára, harang és érczöntödéje,

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmanyát mint **magyar különlegességet,**

kutakban és mindennemü szivattyukban

Elvállal **teljes vizvezetéket** berendezését **városok, földbirtokosok és magánzók** részéről, modern technicai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ- és MAGÁNFÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes ürszèkek

felállitására és minden vizmüvi munkálat gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kivánatra dijmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

UNGER ANTAL

vaskereskedése

Budapest, Petőfi-tér 4. sz. görögèpület,

ajánlja legnagyobb raktárát

vaskályhákban

fa, kőszén, coaks fütésre alkalmazva.

Meidinger-féle töltő és szabályozó kályha ujonnan leszállitott árakon.

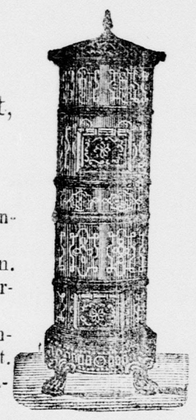
Gebnot féle töltő és szabályozó kályha gyári árakon.

Kandalló köszörült, csiszolt és fényezett márványlapokkal.

Takaréktüzhelyek közönséges fa és Gebnoth-féle szabadalmazott kőszén és coaks fütésre alkalmazott.

A kályhák pontos rajza valamint árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Vidéki megbizások pontosan eszközöltetnek.

Használat előtt.

PÂTE DES CREOLS

du Dr. Thomson.

Használat után.

Oly szer, mely a hajat kellemetlen helyekről néhány perez alatt eltávolitja; például urhölgyeknél a felső ajakon, karokon, kezeken, vagy összenőtt szemöldökön. A Pâte semmiféle tekintetben nem árt a bőrnek.

Egy üveg ára 2 frt.

Pâte des Gnomes

du Dr. Thomson.

Használat előtt.

Oly szer, mely növeszti és erősiti a szakált; egyetlen szer, mely eddig jónak bizonyult. A Pâte négy heti használata után igen szép és tömött szakáll nö.

Használat után.

Egy üveg ára 2 frt.

Debreczenben valódi minőségben egyedül ***Szepessy és Kerekes*** urak kereskedésében.

TERNO.

Lutrimak bukni kell és bukni fog

Éljen CSEKEFALVY ILONA

ő nagysága KASSÁN, főutcza 86, sz. a.

Szegény falusi nőiszabó nőm több évekig, beteg gyermekeim legnagyobb inségbe lévén, utolsó ünnepi felöltőmet adtam el, hogy ezen annyira hires asszonyságnak jó tanácsát követhessem s ime sikerült.

Éljen Éljen sokáig

az első betételre nyertem egy felette nagy

— TERNOT —

a brüni huzáson 15 31 51 számokra boldog vagyok és szerencsés ajánlom őt mindenkinek szivemből, kelt Skelny utolsó posta és kerület Nagy-Merénes Morvaország.

Válaszokra 3 darab 5 kros bélyeg bemelléklendő.

Bukovszky János
női szabó.

TERNO.

Kötelességemnek ismerem a nyilvánosság előtt közzétenni, miszerint egy ternót nyertem

Csekefalvy Ilona

asszonyság tanácsára (lakik KASSÁN, fő-utcza 86. szám I. emelet) és pedig az első betételre a f. évi szeptember hó 25 én tartott budapesti huzáson

84 56 75

számokkal.

Miután ezen szerencsémet fennevezet jótevőmnek köszönöm, a nyilvánosság előtt mondok érte forró hálaköszönetet, és ajánlom ezen nemes keblü urnőt mindenkinek figyelmébe.

A hozzá intézendő levélbe 3 darab 5 kros postabélyeg csatolandó.

Aszód Pestmegyében, 1884. okt 3 án.

Olajkár Sándor
uradalmi kulcsár.

62.

391. szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN" gőzmalom

készitményeinek

— készpénz fizetés mellett. —

Árak ausztriai értékben

költségmentesen

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN

ingyen zsákkal

	100 kilo
AB. Asztali dara nagyszemü	17.80
C. Szinte középszerü	16.80
0. Királyliszt	17.20
1. Lángliszt	16.60
2. Montliszt	16.20
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendü	15.40
4. „ 2-od rendü	14.60
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendü	14.—
6. szinte 2-od „	13.20
7. Közép kenyérliszt 1-ső „	12.40
8. „ „ 2-od „	11.60
8½ Barna „ 1-ső „	10.20
8¾ „ „ 2-od. á 70 klgr.	8.—
9. Lábliszt á 70 klgr.	6.80
10 Veres liszt á 50 klgr.	—.—
11. Finom korpa zsákkal 50 „	4.80
11. „ „ zsák nélkül	4.20
12. Durva korpa zsákkal á 50 klgr.	4.40
12. „ „ zsák nélkül	3.80
Simán őrlött buzatiszt zsákkal 75 klgr	8.80
Ugyanaz „ „ nélkül	8.20

DARA és LISZT.

25 kilós zacskókban

100 kilogramm zacskóval együtt

60 krjával drágább.

Debreczen, 1884. okt. 28.

Kiseb vételeknél 60 krral drágább.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, miszerint

rabfáram fulferhelfségénél fogva

az őszi és télí női ruha kelméket u. m.

flanel, posztó, lóden, cheviott, tiszta gyapju, virágos, divat-szövetek, fekete és szines ternók valamint

az összes selyem és atlasz kelméket

mától kezdve

gyári áron de azok egyrészét gyári áron alól is

kiárusitom.

Nagy raktáru

kész női és gyermek felöltök, bundák, karmantyuk és esőköpenyegeket pedig a jelen viszonyokhoz mért

olcsó árakon

a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom.

RUHÁKAT

mérték szerint budapesti mühelyemben legrövidebb idő alatt,

a legujabb divat szerint OLCSÓ ÁRON készittetek

1884. október 23.

ROTT L.
Debreczen,
takarékpénztári épület.

901—5605.

1884.

Árlejtési hirdetés.

A gyár-utczán létesitendő földalatti csatorna épitésének biztositására nézve a f. évi november hó 22-én d. e. 10 órakor a városháza nagy termében irásbeli zárt ajánlatok elfogadása mellett, szóbeli árlejtés fog tartatni.

A költség előirányzati összeg 1764 frt 70 kr.

Bánatpénz a költségszámitási összeg 5%-a.

A költségszámitás és árlejtési feltételek a mérnöki hivatal helyiségében megtekinthetők.

Felhivatnak vállalkozni szándékozók hogy a kitett bánatpénzek, mely akár készpénz, akár óvadékképes értékpapir lehet, felszerelve, a kitett időben jelenjenek meg, illetve irásbeli zárt ajánlataikat kellő bánatpénzzel ellátva, az árlejtés megkezdéséig a polgármesteri hivatalnál nyujtsák be.

Az irásbeli ajánlatok a szóbeli árlejtés befejezte után fognak felbontatni.

Debreczen 1884. november 6-án.

A városi tanács.

Debreczen, 1884. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr" könyvnyomdájában, Piacz, SIMONFFY ház.